

14. oktober 2026

UKA2026/383/274

Imm. 383: Pisortat peqqinnissaqarfianni napparsimasut elektroniskiusumik journalianut aaqqissuussassap kalaallisut tuluttullu atorneqarnissaat, napparsimasut isumannaatsuunerat sanngiillisinnagu, qanoq tapersersorsinnaaneraa pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Juno Berthelsen, Naleraq)

Imm. 274: Misissortinnissamut katsorsartinnissamullu utaqqisarnerit pillugit inatsisitigut pituttuisumik piffissaliussamik qulakkeeruteqartoqartariaqarnersoq, aammalu piffissaliussa nunatsinni eqquutsinneqarsinnaanngippat allami katsorsartinnissamut pisinnaatitaaffik qanoq ilusilerneqartariaqarnersoq pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg, Naleraq)

Siullermik Siumumiit Inatsisartunut ilaasortat Pele Broberg aamma Juno Berthelsen, Naleraq, apeqquteqaatit aallaavigalugit oqallinnissamik siunnersuuteqarnerannut qutsavigaagut. Naalakkersuisullu ataatsimoortumik akissuteqaataannut aamma qujavugut.

Napparsimaleraangatta tamatta pisariaqartitarput ataasiuvoq: piffissaq eqqorlugu ikiorneqarnissaq, toqqissisimanissaq aammalu oqaatsit nammineq paasisinnaasagut atorlugit sullinneqarnissaq.

Napparsimasoq kinaagaluarpas, sumi najugaqaraluarpas, qanorluunniit oqaaseqaraluarpas, peqqinnissaqarfimmi pitsaasumik, isumannaatsumik aammalu ataqqinnittumik sullinneqarsinnaasariaqarpoq. Tamanna Siumumiit tunngaviusumik pingaartipparput.

Peqqinnissaqarfik innuttaasut pisariaqartitaat aallaavigalugit ineriartortinneqartariaqarpoq. Napparsimasut utaqqisarnerat, misissorneqarnissamut periarfissaat aammalu nakorsat paasissutissiissutaanik paasinnissinnaanerat tamarmik napparsimasut pisinnaatitaaffiit attuumassuteqarput.

Siumumiit erseqqissaatigissavarput katsorsarneqarnissamut utaqqisarnerit pillugit Inatsisartuni oqallinnerput nutaajunngimmat. Tassami 2016-imi UKA2016/58-imi pilatsittarnissamut utaqqisarnerit sivikillineqarsinnaanerat oqallisigaarput. Aammalu 2019-imi Siumup Inatsisartunut ilaasortaatitaasa UPA2019/198-imi kræftimik eqqugaasimasut nappaatip paasineqarneraniit ullut 30-t iluanni katsorsarneqarsinnaanissaannik qulakkeerininnissamut periarfissat misissorneqarnissaat siunnersuutigaat.

Taamanikkut Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat akuersissutigineqarpoq. Taamatuttaaq UPA2019/125-imi kræftimik nappaateqartut ullut 28-t iluanni katsorsarneqarnissamut pilersaarummik tunineqarsinnaanissaat oqallisigineqarpoq. Maannali ukiut arfineq-marluk sinnerlugit qaangiussimalerput.

Taamaattumik Siumumiit isumaqarpugut Naalakkersuisut pingaarutillit malersoqqittariaqaraat.



Taamanimiilli qanorpiaq pisoqarpa? Misissuinerit suut ingerlanneqarsimappat, aammalu napparsimasut utaqqisarnerat qanoq annertutigisumik sivikillineqarsimava?

Naalakkersuisut akissuteqaamminni kræftimik nappaateqartut sullinneqarneranni pitsanngoriaateqartoqarsimanera aammalu misissuinissamut atortunik nutaanik pissarsiniarneq oqaatigaat. Tamanna pitsaasuuvuq.

Kisianni atortunik nutaanik pisineq kisimi naammanngilaq. Atortunik atuisinnaasunik sulisusaqartariaqarpoq, aammalu napparsimasut piffissaq eqqorlugu misissorneqarlutillu katsorsarneqartariaqarput.

Siumumiit isumaqarpugut katsorsarneqarnissamut utaqqisarnerit pillugit erseqqissunik anguniagaqarnissaq aammalu inatsisitigut qulakkeerinninnissamut periarfissat misissorneqarnissaat pisariaqartut.

Pingaartumik nappaatit imaannaanngitsumut sunniuteqartartut aammalu piaartumik katsorsarneqarnissamik pisariaqartitsiviusut eqqarsaatigalugit.

Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa Danmarkimi katsorsarneqarnissamut isumaqatigiissut nutaaq 1. januar 2027 atuutilissasoq. Kisianni isumaqatigiissutip aningaasatigut periarfissanik nutaanik pilersitsinissaa oqaatigineqarpoq.

Taamaattumik Siumumiit kissaatigaarput aningaasat taakku nunatsinni peqqinnissaqarfiup pitsanngorsarnissaanut atorneqarnissaat, soorlu aamma utaqqisarnerit sivikillineqarnissaanut, sulisunik amerlanerusunik pissarsiniarnermut aammalu Nuup avataani aamma peqqinnissaqarfiup nukittorsarnissaanut.

Aammalu napparsimasut nunatsinni piffissaq eqqorlugu katsorsarneqarsinnaanngippata, sumiiffinni arlalinni katsorsarneqarsinnaanissaannut pisinnaatitaaffii ersarissarneqartariaqarput.

Siunnersuutip aappaanut tassa imm. 383-imut tunngatillugu Siumumiit pingaartipparput napparsimasut elektroniskimik journalissaanni kalaallisut oqaatsitta aallaqqaataaniilli eqqarsaatigineqarnissaat. Kalaallisut oqaatsigummi nunatsinni pisortatigoortumik oqaasiupput.

Napparsimasoq nammineq oqaatsini atorlugit nappaatini, anniaatini aammalu ernumassutini pillugit nassuiaasinnaasariaqarpoq. Taamatuttaaq nakorsamit paasissutissinneqarnermini nammineq oqaatsini atorlugit paasinnissinnaasariaqarluni.

Peqqinnissaqarfimmi nunanit allaneersunik sulisoqarnissarput suli pisariaqartipparput. Taamaakkaluartoq tuluit oqaaiinik atuinissamut periarfissaqalernissaa paasilluarsinnaavarput.

Kisianni oqaatsinik assigiinngitsunik atuineq nunatsinni innuttaasunut napparsimasut isumannaatsuumik sullinneqarnissaannut ajoqutaassanngilaq. Artificial Intelligence, tassa AI - silassoorissuusiaq, nutserinermut atorneqarsinnaanera periarfissanik nutaanik ammaassivoq, kisianni nakorsaatit, nappaatit aammalu katsorsaanissamut paasissutissat kukkusumik nutserneqarnissaat pinaveersaartinneqartariaqarpoq.



Oqallinnerit taakku marluk iluatsillugit Siumumiit Naalakkersuisut aammaarluni erseqqissumik eqqaasikkusuppagut. Peqqinnissaq pillugu politikkikkut isumaqatigiissutissamik isumaqatigiinniarnissamut sulí qaaqquneqarnissarput utaqquvarput.

Maajimiilli isumaqatigiinniarnarit uninngapput, tamatumalu kingorna Siumut isumaqatigiinniarnernut nangitsinissamut sulí qaaqquneqanngilaq. Tamanna Siumumiit naammaginngilarput.

Peqqinnissaqarfik nunatsinni politikkikkut akisussaaffiit pingaarnarpaat ilagaat. Taamaattumik partiit tamarmik peqataatinneqarlutik aaqqiissutissanik ataatsimoorussanik pilersitsinissamut periarfissaqartariaqarput. Siumumiit peqqinnissaqarfiup pitsanngorsarnissaanut siunnersuutininik arlalinnik piareersimasuuteqarpugut.

Utaqqisarnerit sivikillineqarnissaat, peqqinnissaqarfimmi sulisut amerlanerusut pissarsiarineqarnissaat aammalu sulisunik attassiinnarnissaq, illoqarfinni nunaqarfinnilu peqqinnissaqarfiup nukittorsarnissaa, napparsimasut pitsaanerusumik sullinneqarnissaat kiisalu pinaveersaartitsinerup annertusarnissaa ilaatigut oqaloqatigiissutigerusuppagut. Kisianni Naalakkersuisut isumaqatigiinniarnissamut qaaqqusinngippata, qanoq ililluta aaqqiissutissanut peqataassaagut?

Naalakkersuisut akissuteqaamminni oqaatigaat Danmarkimi katsorsarneqarnissamut isumaqatigiissutip nutaap aningaasatigut periarfissarititai Inatsisartuni partiit suleqatigalugit atorineqarnissaat kissaatigalugu. Tamanna Siumumiit tikilluaqqarput.

Siumut akisussaaffimmik tigusiumajuaannarpoq, suleqataajumavoq aammalu aaqqiissutissanik piareersimasuuteqarpoq. Maanna Naalakkersuisut isumaqatigiinniarnernik aallartitsinissamut piumassuseqarnissaat utaqquvarput.

Naggataatigut Siumumiit peqqinnissaqarfiup ineriartortinneqarnera illunik nutaanik, atortunik nutaanik imaluunniit qarasaasiatigut aaqqiissuussinernik nutaanik kisimi uuttortarneqassanngitsoq isumaqarpugut.

Pingaarnertut uuttortarneqartariaqarpoq napparsimasut sukkanerusumik ikiorneqartarnersut, pitsaanerusumik katsorsarneqartarnersut aammalu toqqiissimanerulersarnersut.

Ukiuni arlalinni utaqqisarnerit aammalu katsorsarneqarnissamut qulakkeerinninneq Inatsisartuni oqallisigisarparput. Maanna oqallinnerit innuttaasut ulluinnarni inuunerannut iluaqutaasussanik iliuuseqarnermut allanngortinneqartariaqarput.

Taamaattumik Siumumiit Naalakkersuisut kaammattorpugut peqqinnissaq pillugu isumaqatigiissutissamik isumaqatigiinniarnarit piaartumik aallarteqqinneqarnissaat qulakkeeqqullugu.

Taamatut oqaaseqarluta apeqquteqaatit aallaavigalugit oqallinnernut marlunnut qujavugut.

Qujanaq!

Erik Jensen, Siumut